



Backsippa – årets växt 2010

Hjälp oss ta reda på hur det går för backsippan! Rapportera in dina fynd till Artportalen eller på vår blankett.

ULLA-BRITT ANDERSSON

Backsippa *Pulsatilla vulgaris* ssp. *vulgaris* är en flerårig ranunkelväxt som förekommer i den sydligaste tredjedelen av vårt land, från Skåne i söder till Värmland–Uppland i norr. I övriga Norden finns idag naturliga förekomster endast i Danmark. Backsippan har i Europa främst en västlig–central utbredning. Den blommar i april–maj med blåviolettera blommor, i sällsynta fall kan de vara vita eller rosa.

På sydöstra Gotland förekommer den endemiska underarten gotlandssippa ssp. *gotlandica*. Den skiljs genom de basala bladens bredare bladflikar och genom att bladkransen under blomman inte når upp till hyllebladen under blomningen. Hyllebladen är också något kortare och bredare. I centrala och östra Europa finns ytterligare en underart, ssp. *grandis*.

I Sverige finns ytterligare tre arter i släktet *Pulsatilla*: fältsippa *P. pratensis*, nipsippa *P. patens* och mosippa *P. vernalis*. Fältsippan har en mer östlig utbredning, från Skåne till Uppland inklusive Öland och Gotland. Den skiljs från backsippa genom att hyllebladen har tydligt tillbakarullade spetsar och att blomman nickar ner mot marken under blomningen. Hos backsippa har hyllebladen endast svagt tillbakaböjda spetsar och blommorna är snett eller helt uppåtriktade under blomningen.

Nipsippan finns sällsynt på Gotland och i Ångermanland. Den har basala blad som är handflikiga och stjälkblad som är flikade endast till två tredjedelar. Hos backsippan är stjälkbladen flikade ända till basen.

Mosippan är omisskännlig med sina vintergröna basalblad och vitrosa blomfärg. Backsippa kan sällsynt bilda hybrider med fältsippa eller mosippa.



Backsippa på Öland. Foto: Thomas Gunnarsson.

Backsippans växtplatser är öppna, soliga och torra. Underlaget består av sand eller sandig morän. Arten är oberoende av om det finns kalk i marken. Glesa tallskogar, torra naturbetesmarker, gravfält eller sandiga åsar är miljöer där man kan finna backsippa. Den är starkt hävdberoende och missgynnas av igenväxning. Ökat kvävenedfall från atmosfären eller konstgödning gör att arten slås ut av mer konkurrenskraftiga arter. Backsippa har en dokumenterad minskning på flera håll i Sverige, vilket har medfört att den kommer med på den nya rödlistan 2010 som sårbar (VU).

Under 2010 vill vi gärna att alla blomstervänner rapporterar sina observationer av backsippa. Enklast gör du det genom att gå in på Artportalen (www.artportalen.se) och klicka vidare till "Rapportsystemet för kärlväxter och svampar". Det är bra om du uppskattar och noterar antalet plantor du hittar. Under rubriken "Kommentar" kan du skriva in eventuella hot mot beståndet eller andra uppgifter som kan vara av värde. Rubriken "Biotop" kan du använda dig av för att ge en beskrivning av växtplatsen och där även notera om någon typ av hävd förekommer (bete eller slätter).

Du kan också gå in på vår hemsida (www.sbf.c.se) och hämta en rapportblankett som du kan skriva ut och fylla i. Blanketten skickar du senast 15 oktober 2010 till: Ulla-Britt Andersson, Kummelvägen 12, 386 92 Färjestaden (tel: 0705-367836, e-post: ulla-britt_andersson@telia.com).

Välkommen med dina rapporter!